

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1707

Vragen van de leden **Sjoerdsma** (D66), **Van Nispen** (SP), **Van der Lee** (GroenLinks), **Ceder** (ChristenUnie), **Teunissen** (PvdD), **Piri** (PvdA), **Kuzu** (DENK) en **Agnes Mulder** (CDA) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Rechtsbescherming over *het bericht dat de overdracht van Singh aan Nederland gebaseerd is op politieke onwil* (ingezonden 30 januari 2023).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 24 februari 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1636.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht: «Nederlander Jaitsen Singh (78) die al 39 jaar in de Verenigde Staten vastzit, komt niet vroegtijdig vrij»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe oordeelt u over dit bericht?

Antwoord 2

Het kabinet blijft zich inspannen om de heer Singh op humanitaire gronden vanwege zijn hoge leeftijd en fragiele gezondheid naar Nederland te brengen, mits hij geen gevaar voor de samenleving vormt. Bij de antwoorden op onderstaande vragen wordt hier een toelichting op gegeven.

Wat de consulaire bijstand betreft, klopt het dat het Ministerie van Buitenlandse zaken in het verleden (tot 2015) niet altijd aan de volledige bezoeken-norm heeft kunnen voldoen. Dit heeft het ministerie erkend in de klachtbehandeling door de Nationale ombudsman. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar Aanhangsel Handelingen vergaderjaar 2017–2018, nr. 449. De Nationale ombudsman ziet echter geen reden om hieraan consequenties te verbinden, omdat de heer Singh sinds 2015 wel conform de bezoeken-norm wordt bezocht.

¹ Tahrir Ramdjan, «Nederlander Jaitsen Singh (78) die al 39 jaar in de Verenigde Staten vastzit, komt niet vroegtijdig vrij», 27 januari 2023, <https://www.parool.nl/amsterdam/nederlander-jaitsen-singh-78-die-al-39-jaar-in-de-verenigde-staten-vastzit-komt-niet-vroegtijdig-vrij-b4d6c2b0/?referrer=http%3A%2F%2Fm.facebook.com%2F>.

Het artikel raakt daarnaast aan diverse andere aspecten waarover wij niet kunnen oordelen, zoals de rechtsgang in de Verenigde Staten.

Vraag 3

Deelt u de teleurstelling over het feit dat de heer Singh na 39 jaar vastzitten in de Verenigde Staten nog steeds niet vrijkomt?

Antwoord 3

Op donderdag 26 januari 2023 heeft de *Parole Hearing* plaatsgevonden van de heer Singh, waarbij de *Parole Board* het parole-verzoek heeft afgewezen voor drie jaar. Wij kunnen ons voorstellen dat de heer Singh en zijn familie teleurgesteld zijn over het oordeel van de Parole Board. Wij zetten ons in om de heer Singh op humanitaire gronden naar Nederland terug te brengen. De afwegingen waarom de Parole Board tot dit oordeel is gekomen zijn (nog) niet bekend. De transcripten van (de niet openbare) zitting zijn pas circa 45 dagen na de zitting beschikbaar en opvraagbaar bij de Parole Board.

Vraag 4

Bent u van mening dat de Nederlandse regering er alles aan gedaan heeft om de heer Singh naar Nederland te krijgen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar blijkt dat uit?

Antwoord 4

Uw Kamer heeft op 23 juni 2020 de motie van het lid Van Nispen c.s. inzake de heer Singh aangenomen.² In deze motie wordt de regering verzocht zich maximaal in te spannen om de heer Singh op korte termijn naar Nederland over te laten brengen, verzoeken tot overbrenging te honoreren en hiertoe zo nodig de procedure tot overdracht van de tenuitvoerlegging van het strafvonnis te starten.

Bij brief van 21 september 2020 is uw Kamer geïnformeerd over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan deze motie. Een Wots-procedure is niet de geëigende weg aangezien de zaak van betrokkene niet voldoet aan de criteria van het Beleidskader voor een Wots-procedure.³ In ieder geval staat vast dat betrokkene onvoldoende binding met Nederland heeft. Dit heeft de rechter in kort geding vastgesteld. De Wots-procedure is een penitentiair instrument, geen humanitair instrument. Daarnaast is vastgesteld dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden die tot afwijking van het beleid zouden moeten leiden.⁴

Gezien het feit dat de Wots geen optie is, is gekeken naar andere mogelijkheden om betrokkene naar Nederland te halen. De weg die wegens humanitaire redenen daarvoor gebruikt kan worden is een gratieprocedure, mits er geen gevaar is voor de maatschappij. Samen met de advocaat van betrokkene en zijn zus is hierover gesproken. Betrokkene is meerdere malen gesteund bij een door hem ingediend gratieverzoek. Wat daarvoor allemaal is gedaan, is weergegeven in de brief aan uw Kamer van 18 mei 2021.⁵ Daarnaast is door de Minister voor Rechtsbescherming (namens het Kabinet) voorafgaand aan elke *parole hearing* een nieuwe steunbetuiging aan de Parole Board gestuurd. Uw Kamer is daarover op verschillende momenten geïnformeerd.⁶

Vraag 5

Op wat voor manieren kan een gedetineerde binding hebben met Nederland, gaat dit enkel over woonplaats of kan binding ook op andere manieren worden aangetoond?

² Kamerstuk 35 470 VI, nr. 11.

³ Kamerstuk 30 010, nr. 49.

⁴ ECLI:NL:RBDHA:2021:4967, raadpleegbaar via blg-981506.pdf (officiële bekendmakingen.nl).

⁵ Kamerstuk 30 010, nr. 50 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officiële bekendmakingen.nl).

⁶ Kamerstuk 30 010, nr. 50 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officiële bekendmakingen.nl); verwijst ook naar brief 31 januari 22; Kamerstuk 30 010, nr. 49, Kamerstuk 30 010, nr. 50 en Kamerstuk 30 010, nr. 52 en Kamerstuk 30 010, nr. 53.

Antwoord 5

Wat de binding betreft, moet er sprake zijn van een wezenlijke relatie met Nederland. Het Nederlanderschap alleen is daarvoor niet voldoende. Bij het bepalen of er sprake is van binding wordt onder meer gekeken naar waar en hoe lang betrokkene feitelijk woonachtig was (duur van inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP)) en onder meer waar hij heeft gewerkt.⁷ Wanneer betrokkene zijn banden met Nederland heeft verbroken door bijvoorbeeld zijn hoofdverblijf naar een ander land te verplaatsen en meer dan vijf jaar buiten Nederland woont, en onvoldoende is gebleken dat degene tot doel had zijn hoofdverblijf in Nederland later weer op te pakken, komt hij niet in aanmerking voor overbrenging. In een dergelijk geval is het resocialisatiebelang immers niet met een overbrenging gediend. De rechter heeft geoordeeld dat het beleid omtrent strafoverdracht bestendig en correct wordt uitgevoerd.⁸

Vraag 6

Bent u het eens dat er sprake is van een gewijzigde situatie nu bekend is dat de zus van de heer Singh bereid is hem op te vangen in Nederland?

Antwoord 6

Nee. Jurisprudentie bevestigt dat de enkele wens van een gedetineerde om zich na detentie wederom in Nederland te vestigen irrelevant is bij de beoordeling van aanwezigheid van binding. Die wens is niet bepalend voor het resocialisatiebelang.⁹ De wens om naar Nederland terug te keren wordt in de rechtspraak slechts relevant geoordeeld als er aanwijzingen bestaan dat betrokkene vóór zijn buitenlandse detentie de mogelijkheid openhield om naar Nederland terug te keren. Daarvan kan sprake zijn als betrokkene kan wijzen op getroffen voorbereidingen voor die terugkeer.¹⁰ In onderhavig geval is dat onvoldoende aangetoond en wordt daardoor niet aannemelijk geacht.

Vraag 7

Bent u, gezien de unieke aard van deze zaak waarin alle mogelijkheden zijn afgelopen en gezien de humanitaire situatie van de gevangene bereid zo snel mogelijk een manier te vinden een geldige WOTS-procedure op te starten om de strafoverdracht tussen Nederland en de Verenigde Staten te initiëren en de heer Singh over te brengen naar Nederland (conform motie van het lid Van Nispen c.s. (kamerstuk 35 470 VI, nr. 11))?

Antwoord 7

Het doel van de overbrenging van gevonnenen personen is de kans op resocialisatie van de veroordeelde te vergroten en het risico van recidive te verkleinen doordat de tenuitvoerlegging van een straf in het land gebeurt waar de veroordeelde onderdaan is en/of woont en geworteld is. Zoals aangegeven in het antwoord onder 4 is een Wots-procedure niet de geëigende weg omdat de zaak van betrokkene niet voldoet aan de daaraan gestelde criteria. Dit is bevestigd in een rechterlijke uitspraak. De weg die wegens humanitaire redenen daarvoor gebruikt kan worden is een gratieprocedure, mits er geen gevaar is voor de maatschappij.

Vraag 8

Bent u bereid deze vragen afzonderlijk en met spoed te beantwoorden?

Antwoord 8

Ja.

⁷ Kamerstuk 31 200 VI, nr. 30 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl).

⁸ blg-981506.pdf (officielebekendmakingen.nl).

⁹ Rechtbank Den Haag, 18 juni 2009, zaak- en rolnummer 337549/KG ZA 09-613.

¹⁰ ECLI:NL:RBDHA:2021:4967, raadpleegbaar via blg-981506.pdf (officielebekendmakingen.nl).